

Moerzeke (Kastel) I.260.

1. az dē kikēs nē klā.mper zin te. ze.n zē bēna.t
 2. mēnē vrint ez dē blumē gō gitn
 3. te.gēwōrēX - of : nu.. - spin: zē nimir as me.
 maſin:
 4. spīn is ku.. wæ.rēk
 5. up da sXip kre.gē zē bēsXamēl bry.ēt
 6. dē sXrē.nwæ.rēkēr e. nē splīntēr i zēnē vījēr
 7. dē sXipēr lēktē zēn lēpēn af
 8. m da fabrik istēr nits - of : nimēndā.ln tē zin
 9. kū.m Xē i.r me kīntjēn
 10. bu.ēs tapt ū.ns fir pi.ntn | pi.ntjēs |
 11. brīngd ū.ns twiē kilo krikēn | krikskēs |
 12. zemēn ū(l)dērēvē.vēn drāe. litērs wē.n atXē.
 drō.ykēn
 13. æ dri.ēgdnēr mæ. me nē klipēr
 14. kēm zēj kni. gēzin
 15. vastēlo.vēt wer ni fe.l nimir gēvīrt
 16. ik bēm blē. dak mejōdēr ni me.gēgum bēn
 17. kēmēkikēt ni Xēdu.ē zēlē manēkēn
 18. dndin: di du.ēr afkū.mt
 19. en spīmekōp - spīmekōpēnē.tn - nē kōpjōr.gēr
 20. en mats - bēna.t | sXō. = ongesteld of : vreemd,
 niet gewoon | - en wi.ē - nē mē.ēs (= a. d.
 Scheldekant, voor 't hooi) - sXy:ērn (= verza-
 meling meerschen, die ook 's Winters onder
 water komen) - nē padēstul - en wē.rē - nē poēt -
 nē pitfo..gēl
 21. di kē:rl dr. Xil dē wē.ēlt feXtn
 22. ik sal u pi.ēlēkēs Xē.vēn
 23. sñelā.ntu. fe.l a. sXe.pēn afbre.kēn
 24. æ.. e. fale.vēnēkēr em be.t Xat
 25. ge. mē. twiē bri.ē sti.ēn: - bri..ēr - dē britstē
 26. da sta.mbe.lt stōtu.ēr nēmi.ēr
 27. di man e.d ē le.vē gēlēk(as) nē gryētn i.ēr
 28. lysēfē.ēr - of : dndy.vēl - iz m dne.mēl ni Xē.
 ble.vēn
 29. dē sXo.lkī.ndērn s-mē me-tē mīstēr nō dē zi.ē
 gēwrist
 30. rikan tuX ni kumēn i.ēr dakls.ēr - of : Xēri.ēd bēn
 31. dē bi.ēstn drī.ykē gē.ērē pu.rdrā.yk
 32. æ kani Xē wæ.rkē - zēj ke.l du si.ēr
 33. stēk nēki.ē nē stē.l m dim bāsēm
 34. ni.ē mētē ke.gēlē wērd ir nimer gēspē.lt | het
 tegenwoordige kegelspel heet pi:rн - ; ouder
 woord : kaſltn |
 35. s.la - ik e: a twi. ki.ērn op o. gērupm
 36. di pē.ēr is ni rē.p - of : nōX ru.: - dē zit nōg en
 wītē kārn m (kar = kārē)
 37. zē ze. wēX nōr tfe..lt
 38. ze.d em ist se. gēlt elēpēn ɔpdun
 39. æ zat nu..t ni fē.r brijēn
 40. ziz dēleft fan o.r mēlēkwēt
 41. dē man mut sēn vra. gu.īslō.gēn - of : bēsXæ.rē.
 mēn
 42. m tsXē.lde zwēmēn is prē.kēlēs:
 43. æ is fel umdatjē stārēk is
 44. wē.dēr mutn dō.r dēleft af i.en - en gē.dēr
 dnā.ndērn dēleft
 45. elēpta bēdē nēkēr ɔpēfen
 46. ū.nzē mētsēr isy vēt aslē.k - of : az ē vē.rēkēn
47. zē sprījēn umtēvērēst - op ē wētspēl
 48. dēm by.ēmkwe.kēr za dēm by.ēm afintn | grifēn
 = gēffelen |
 49. dud i.ēstē vī.nstēr nikēr tu.
 50. tēbēgē.tē klipē vō.r distē mis - dy.mēs - tlēf (ook
 zondags - verder op weekdagen in Mei) - dē
 vēpsērs (zond.)
 51. en sprēr - padēgērē.k | nēm bōtram bri:ēn |
 52. dē sōldū.ētn emēn di vra or u.ēr afXēsne.n | da
 wē.f (gehuwd) |
 53. zē vudēr e.d em zēs jōr lo.tnēr sXo.l gu.n
 54. kēmēt em afXēru.ēn - van zy lu.ēt lajstwōtēr
 tē gō:n
 55. vu.lē vi.ēzn zimēni fe.lā.sti:r
 56. e.ērē pōtn - zē.ni fe.l wē.ērt | zu.ēnpot - of : nēn
 tubēn : hooge potten ; in den handel werden
 deze potten vroeger, zelfs op facturen uit Aalst,
 „Keulsche potten“ genoemd |
 57. do.vēpū.el stōd m dne.ērt
 58. m mē.ērt ist nuX tē ka.d um tē kōtsn
 59. di kē.ēs Xē.ēd ē kles.ēr liXt e.
 60. æ trōk u.n tpe.ērt sēnē stē.ērt
 61. ū.n din tē.t kwa.mdē gedēr i.r ale jō.ērnē dē
 kērēmis
 62. dē pu.ētēr zē.ē da ū.nzi.ēr vēlmēkt is
 63. gē zaX mē wēl mōr gē sprokētē.gē mē. ni
 64. dē zwēlēmē zēlē gē vēdrēmē kōm:
 65. gōdē gē vandē.ēX ni kō.rtn
 66. e.tn zē.(l)dēr y.ēk Xē.ērē kō.s
 67. zēnē mēta.r is kapēt - æ zit slo.t
 68. te. nē wē.rēmēn daXēwist en tis nē zaXtn u.vēt
 69. da manēkēn - lyp bērēvuts
 70. dēr iz em bāst - of : en sXō.r - m dē kanē
 71. ik wē datēm bu.i nēm bri:f bruXt
 72. kē.ē pē.n ē men aēt
 73. ka me.ē Xē.ēn dwe.ēzē me.nsn o.vērī.ēkōmēn
 74. nō.ēr tsXō.ftē.t spanēmēn tpe.ērt m dē ni.vē kārē
 75. ik ep wa kāsn - va vō.r dnun a.
 76. dē zē.n van dē kō.nī.yk e.d y.ēk saldu.ēt Xēwist
 77. wētē gē ginēm bo.gēmu.kēr wē.n:
 78. di ry.ēzn emē lajē ste.kērs
 79. du.ēr gely.ēvēk Xē wo:rt af - of : nit af
 80. tki.ēntjē wa.z a dy.ēt i.ēr dasēt kustn dyēpēn
 81. zēn y.ērn e.n zē.n y.ēgē ly.ēpēn
 82. o.r duXētēkēn is me.jē kārēfkēnēr ū.bēs Xē.m
 brumbe.zn trē.kēn
 83. dēr is nē spāt fan di li.ēr
 84. æ zētē zēn to.t o.ēpēn - of : zēn mā:l o.ē.pēn - of :
 zēm bākēz o.ē.pēn
 85. tfulek əzuXt nijā.ndērs - as Xē.l e.n rē.kdum
 86. ədērē mū.nt iz dry.ēX fan dndāst
 87. di wē.X lypt krom - tiz um lā.ystē.r
 88. ikuXt fēr dē klae..n: en trōmēlkēn
 89. dēn buk is Xētērēvē van ej kāst m tē slikēn
 90. zē like was kārt ej gu.t
 91. m dē lumēr əzd best
 92. nē sXātēr mōt Xu. kē.nē mīkēn
 93. zuk nēki.ē nēr mē.n: u.t
 94. kwe.t ni wu.ēr dak smut Xē zukēn
 95. nē kule kē.ldēr is Xu. fēr ūbi:r

96. km̄st ɔ̄semblu.tr̄.ŋkēn um t̄ verklukēn
 97. km̄t i.este.tn m d̄ stal u.ln (*halen*) | vu:rн |
 98. m̄m bru:r was mu
 99. d̄ melēkbū:r m̄-kt n̄ gry.tn tur:-of : əŋ
 grytē rū.ndē
 100. di bo.t̄ermelēk iz dan en zy:r - st̄irterē-me.
 vēdrōm
 101. wæ: zu:n di pat k̄.n̄e valn ɔp en y:r
 102. æ iz ɔp se p̄r.-nt - sīky:r
 103. æ kū:m nu.et - of : fale.v̄ - gm̄ m̄nitēl̄.et
 104. in it̄lj̄ z̄.ndēr b̄.rēgēn di vi:r spu.gēn
 105. d̄.f̄d̄ ḡe d̄r ɔp du.gēn
 106. im by.ēm emēz ə strik fan d̄ bragē ḡevē.ērn
 107. ḡe mot ū.ns f̄.lnēkīr ku.m̄e k̄.rn
 108. æ is fa l̄.v̄ gekōmēn - men gu.ē b̄azē ḡa.lt
 109. di d̄.r is fam byk X̄emēkt
 110. en ḡetra.d̄e vra. - of : ə ḡetra.d̄ w̄.f̄ - mut
 k̄.n.u.en
 111. kem ir gas X̄ezu.ēt - mu.er twas X̄i gu. su.ēt
 112. d̄em br̄.r ze.X̄t - dat noX t̄ di:r iz um t̄ ba.n
 113. bakēn - ik bak - ḡe.bakt - æ.bakt - baktjē -
 wæ.bakēn - ik baktn - ḡe.baktn - æ.baktn -
 wæ.baktn - wæ.em̄ gebakēn
 114. bi.en - ik bi.e - ḡe.bret - æ.bret - wæ.bi.en -
 bi.emēn - ik bu.edn - ik e.m̄ gebu.en - bu.ede
 z̄.d̄er y.ek
 115. tez ə kl̄.ntj̄ m̄.r t̄iz ə fe.n
 116. ḡe k̄.nd ir æ.r̄e kr̄.gēn ɔp d̄ m̄aert
 117. æ e. X̄eze.t - datj̄p m̄e. zu p̄.zn
 118. tm̄.se z̄æ datj̄e ḡel̄.k u..
 119. d̄er w̄.r̄e v̄.f̄ pre:zn
 120. ū.ndēr dm i.ek lm̄e ve.l i.ekēln
 121. tw̄.t̄er za go zu.m̄ - tsu.d̄ a.
 122. tu.i is noXrun - t̄is noX m̄ zyest af | ḡem.uit |
123. majēns.s mu.k̄e z̄e me.tn do:r van: æ.
 124. da bymk̄e za d̄r mu.l̄k̄.n̄e gru.m
 125. d̄e 'pasty.er e. Xu.e we.n
 126. d̄e d̄atsn emēn ū.nz a.t A.z afX̄ebrā.nt
 127. d̄e melēk spit A.tn̄.r van d̄e ku:
 128. d̄e k̄.st̄er lat fer d̄e k̄.t̄.sn
 129. d̄e tre.m̄e van d̄e k̄.t̄.w̄.gēn - b̄.t̄.ḡe van
 t̄.k̄.w̄.t̄.x
 130. z̄omēst̄ - of : s̄omēst̄ - m̄.n̄.sn̄ sna.t̄e ve.l t̄
 ḡeweldēx
 131. z̄emēn em̄ bla:d̄ en̄ gra:t X̄eslo.gēn
 132. d̄e su:z is wa fla:
 133. d̄e sni.e li.X̄tik
 134. t̄iz ni.ewēX̄.t le.n dak u. ḡezin em̄
 135. ni.wpy.ērt w̄erd nu. en̄ gile ni.v̄ stat
 136. dun - ik dun:t - ḡe.dun:t - æ.dun:t - wæ.dun:t
 - ḡedēr dun:t - z̄.d̄.dun:t - ik de.n̄t - ḡe
 de.n̄t - æ.de.n̄t - wildēr de.n̄t - ḡedēr de.n̄t -
 z̄.d̄.dun:t - de.ekik̄ da - dat æ mor de. -
 dasēt mor de.n̄ - kw̄ldn dat æ de.
 137. dy.ēpēn - dy.p̄kli:st - d̄e dypfū.nt
 138. d̄asn - æ.d̄ast - æ.d̄astn - æ.e. X̄edasn -
 139. bm̄: - ik bm̄ - ḡe.bmt - æ.bmt - wæ.d̄.r̄.bm̄: -
 ḡedēr bmt - z̄.d̄.d̄.bm̄: - b̄.ntjæ.. - b̄.ntjæ.. -
 ik em̄ gebōn:
 140. Locale landmaten : en̄ ru. = vi:r stapm - of :
 twulēfūt (12 voet) - ø v̄otsu:st = 100 r.
 141. Waternamen : tsX̄e.lde - geen beken - d̄e
 zwa.nse kli:e - d̄e walsX̄e kli:e - d̄e v̄laskli:e (kleine
 vertakkingen v. d. Schelde) - d̄e wiln = gespoelde
 putten door doorbraak v. d. dijken - d̄e klokwil
 (loc. legende : waar de klokken in neergelaten
 werden in den tijd v. d. Spanjaards en later
 weer uitgevischt)

*De naam van deze parochie (onderdeel v. d. gemeente Moerzeke) in haar eigen dialect is kas'tel
 De inwoners heeten kastelnars*

Zonder een eigenlijken bijnaam te hebben kennen de inwoners van Kastel toch nog het spotrijmpje dat vroeger door de kinderen van Baasrode van over de Schelde werd geroepen : di. van o.v̄er emēnē po.v̄er - z̄emēnē k̄op X̄elēk n̄ sti:r - z̄e smē.tn d̄ rōtē p̄etatn̄r i.r̄; en de hunne antwoorden : b̄ostru.en̄.r - ḡebakē p̄.er - opX̄eblo.ez̄e my.erdēn̄.er . De eerste zegsman herinnert zich ook nog volgende fragmenten van sportrijmpjes op de gemeenten uit zijn streek : lebe.k e.t̄e v̄odn - ze.l dad e.t̄e kl̄odn - am d̄e spinērē.jēn - mu.z dad is tp̄etatēk̄ot̄i:r - gr̄embæ.rḡem̄ b̄emmd̄ et̄ bir - b̄ostry.e iz d̄e m̄oselsX̄.t - d̄orme. iz et̄ likēn A.t

Het aantal inwoners van Moerzeke was op 31-12-30 : 4.598, w. o. 1.900 à 2.000 op Kastel.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : sta.b̄.rēgēn (Stuivenbergen) - d̄em b̄oskā.nt - d̄e d̄.kstr̄.et - tuksken. Zij vertoonen, binnen Castel, geen locale verschillen. Tusschen Castel en Moerzeke-dorp voelen de Kastellenaren wel verschil ; bv. Kastel : ri.t - tæ.re - wit - an̄ - tan̄ - bly.n tegenover het dorp : rit - tæ.re - wit - ã.ndn̄. - tā.ndn̄ - blu.m (riet - tarwe - wit - handen - tanden - bloeden). Er wordt op Kastel noch Fransch noch beschaafd Nederlandsch gesproken ; te Moerzeke spreekt een enkele familie Fransch.

De bevolking bestaat overwegend uit landbouwers, gespecialiseerd in de teelt van ajuin en vroege aardappelen (cf. het spotrijmpje !) ; zoowat een derde zijn arbeiders die ofwel te Moerzeke werken in een paar spinnerijen en in een lijnkoeffabriek, ofwel naar St.-Amands, Baasrode, Hamme en Antwerpen gaan.

Zegslieden. 1. Westerlinck Joseph ; 68 j. ; hier geboren ; bakker ; heeft steeds hier verbleven ; V. van Moerzeke, M. van Schoonaarde ; spreekt steeds zijn dialect.

2. Westerlinck Marcel ; 39 j. ; hier geboren ; verzekeringsagent ; heeft behalve zijn oorlogs- en studie-jaren steeds hier verbleven. V. van hier, M. van Lebbeke, spreekt gewoonlijk dialect.

3. Wouters Denis ; 50 j. ; fabrieksarbeider ; hier geboren ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. beiden van hier ; spreekt steeds zijn dialect.

4. Plateaux Fideel (dialect-uitspraak : platj̄.) - 22 j. ; hier geboren ; landbouwer ; V. en M. beiden van hier ; heeft steeds hier verbleven en Kastelsch gesproken.